

I Søre Ramsvigvei 47 i idylliske Ramsvig ble bygget i 1924 og ble i start-en brukt som sanatorium for tuberkuloserammede. Huset har også vært brukt som rekonvalesenst hjem, flyktningemottak, attføringsskole og barnehage, men er nå ombygd til omsorgsboliger.

J Tou bryggeri flyttet virksomheten til Forus i 1980-årene. Uavhengige kunstnere tok i bruk lokalene og skapte Tou scene, som i dag er et senter for samtidskunst innen musikk, visuell kunst, film, tekst m.m.

K Fugellis sydvestfabrikk (t.h.) fra 1868 ligger langs "Kulturaksen" - som omfatter ny utforming av parken ved Lervigtunet (over), nytt parkanlegg ved sjøen i Lervig og opprusting av gangaksen mellom parkene.

L Strømsteinen - Badedammen er begynnelsen på "Urban sjøfront". Først skipsverft, senere hermetikkindustri, og fra 1990 tett blokkbebyggelse for kontor og bolig. Boligblokkene er tegnet av Link Signatur AS, Brandsberg-Dahls arkitektkontor, Sjo Fasting arkitekter AS og Voll Arkitekter (Startbo). Kontorblokken er v/Aros arkitekter. Sentralt i området ligger verneverdig trehusbebyggelse på Ramslandsberget.

Fra Sigbjørn Obstfelders plass til Ramsvig båthavn

Retur via Godalen, Paradis og Breiavatnet i vest, eller langs turstier til transformasjonsområder, Badedammen og Blå Promenade i øst.

- 1 Domkirken, 1125-1280, Romansk og gotisk stil
- 2 Obstfelders plass, utforming v/ kunstner Laila Haugan, siv.ark. Arne Henriksen og landskapsarkitekt Bjarne Aasen, 1999
- 3 Pedersbakken 5, "Radiocentralen", morsomt funkisbygg fra 1938, ark. Alf Tønnessen, revet i 2006, kopi oppført i 2009
- 4 Tinghuset, 1952, ark. Karl Grevstad, inkl. i Statsbyggs verneplan
- 5 Vaisenhusgata 6, Stavanger totalavholdsforening ("Totalen"), 1873, oppr. sveitserstil, fasade i jugendstil fra 1915
- 6 Risbakken 15 var trolig Stavangers minste hus, nå påbygd
- 7 Kyviks vei 6, 1899, Hetland gamle klokkegard, midl. barnehage
- 8 Hetlandskirken, 1854, ark. Hans H. Kaas, klassisistisk/nygotisk stil
- 9 Storhaug skole, 1902, byens første murskole, ark. Hans L. Juell, skadet ved flystyrt under 2. verdenskrig, gjenbygd i enklere stil
- 10 Jelsagata 16, 1947, murbygg i funkisstil, ark. S. Brandsberg-Dahl
- 11 Jærgata 23 og 25, to like jugendhus fra ca 1920
- 12 Jelsagata 30, 1911, Jugend- og Arts & Craft-stil, ark. Knud Øgreid
- 13 Nedstrandsg. 25, "Alders Hvile", 1859 (nybygg 1920 v/G. Helland)
- 14 Storhaugveien 33 og 33A, 1915, jugendstil m/"bollebarokk"
- 15 Jelsagata 51, 1915, jugendstil, karnapp med fine detaljer
- 16 Område Storhaugmarka, fine eneboliger fra 1864-1975
- 17 Fornminne, delvis utgravd gravhaug, funn fra jernalder
- 18 Nylund skole, monumental murskole fra 1917, ark. Carl Lindbom
- 19 Storhaug allé 25, 1920, nyklassisisme, tildelt vernepris i 2001
- 20 Admiral Cruys gate 15, 1913, jugendstil, tildelt vernepris i 2005
- 21 Jelsagata 80, 1915, jugendstil, terrasse og trappeanlegg fra 2000
- 22 Område Midjordgata, arbeiderboliger, 1920, ark. J. H. Westbye
- 23 Emmaus, lunt og barnevennlig friområde, badevik, stilleområde
- 24 Rosenli 15 og 17, 17 et., ark. Hoem og Kloster for HBBL, 1971
- 25 Lervig Maritim, ark. Asplan Viak AS, 1. byggetrinn ferdig 2002
- 26 Ryfylkeg. 45, adm. bygg Tinnfabrikken, 1925, ark. Eilert Smith
- 27 "Kulturaksen", park og veinett v/Schönherr Landskab AS
- 28 Kvitsøygata 17, 1912, folkekjøkken til Borgen Packing Co
- 29 Ostehuset, kafé i ombygd hermetikkfabrikk, Borgen Packing Co
- 30 Kjelvene skatepark, 2005, Smedsvig landskapsarkitekter
- 31 Badedammen park og friluftsbad fra før 1800, rehab. 2005
- 32 Område Ramslandsberget, små arbeiderboliger fra ca 1850
- 33 Bybrua, 1977, v/prof. Arne Selberg og siv. ing. Johannes Holt
- 34 Verven 2, ombygd v/Brandsberg-Dahls arkitektkontor AS, 2004
- 35 Område Øvre og Nedre Banegate, 300 m lang reperbane i 1785, erstattet av hermetikkfabrikker ca 1910-1920
- 36 Bekhus fra ca. 1860 (bek brukt til seilskip), landfast etter utfylling
- 37 Blå Promenade, 4 km, mellom Bjergsted og Badedammen
- 38 Hurtigbåtterminalen, 2000, Brandsberg-Dahls arkitektkontor AS
- 39 "Mira", museum med verk av kunstmaler Reidar Berge
- 40 A.B.C.-kvartalet, smale gateløp fra tidlig 1800-tall og godt bevarte arbeiderboliger fra ca 1850-1900
- 41 Stavanger Aftenblad, nytt mediebygg 2008, Aros arkitekter AS
- 42 Kulturkirken St. Petri, ark. Conrad Fredrik von der Lippe 1866, omfattende rehabilitert v/ark. Helge Schjelderup AS, 2007
- 43 Område Smedgata, ca 1850, oppr. smier og håndverkerboliger
- 44 Godalen badebasseng, lunt og barnevennlig friområde og badevik
- 45 Hillevågsvatnet, marina og lun båthavn med ca 1100 plasser
- 46 Område Paradis, villaer i sveitserstil, noen bygd som landsted
- 47 Område Niels Abels gate, del av Paradis med påkostede villaer
- 48 Lagård gravlund, anlagt 1832, godt bevart rammekirkegård
- 49 Birkelands gate 2, kunst på fasader v/Michael Lin - i samarbeid med studenter v/Kunstkolen i Rogaland, 2007
- 50 Bergelandsgata ("Bedehusgata"), 10 menigheter hadde adresse i umiddelbar nærhet, og ytterligere 5 i tilstøtende kvartaler

M Lekeklassen Kjelvene, med basket- og fotballbane og distriktets "aller kuleste" skatepark. Dampveivelsen har stått her "alltid" og er et kjært kulturminne. I bakgrunnen BI, v/Brandsberg-Dahls arkitektkontor, 2002.

N Kongsgata 49, murbygning fra 1867 i nyromansk stil tegnet av arkitekt Conrad Fredrik von der Lippe. Opprinnelig to hus, sammenbygd i 1919. Det var skole i det sørlige huset mens det nordlige var von der Lippes egen bolig. Fasaderelieffene forestiller berømte arkitekter.

STORHAUG - MANGFOLD I ØSTRE BYDEL

Stavangers vekst startet for alvor rundt 1850 med rike og stabile sildeforekomster. Fra før var også skipsbygging en viktig levevei. Byen ekspanderte østover. Langs sjøen lå verftene og fabrikkene – innenfor lå arbeiderboliger, butikker og små verksteder. I de mest attraktive områdene på Storhaugs vestside bygde direktørene og de velsituerte sine herskapelige villaer.

Turen vår starter ved Byparken - på Sigbjørn Obstheders plass (Stavangers egen poet). Etter en liten stigning er vi på Øvre Blåsenborg – et pittoresk område tilsvarende Gamle Stavanger, med små arbeiderboliger fra ca 1860-1870.

Videre spaserer vi gjennom Jelsagata, kjent for sine flotte villaer fra 1900-tallet og sine frodige hager. På toppen av Storhaugmarka finnes en stor gravhaug der det er gjort funn fra jernalderen. Flott utsikt er en ekstra bonus.

På vei til idylliske Ramsvig småbåthavn ligger Storhaughallen og et felt med nye, moderne boliger. Det gamle sanatoriet i Ramsvig er i dag bygd om til omsorgsboliger.

Velger du den vestlige ruten tilbake, kommer du forbi Godalen friluftsbad (Sørnes), Strømvig kolonihager og den store småbåthavnen i Hillevågsvatnet. Vestskråningen, kalt Paradis, ble ansett for å være Storhaugs mest fornemme boligstrøk.

Lagård gravlund ble anlagt i 1832 og er landets best bevarte rammekirkegård. Her kan du finne graven til både forfatteren Alexander Kielland og maleren Lars Hertervig.

Siste del av denne returen går langs Breivatnet - med gamle trevillaer på østsiden og Domkirken fra 1125 som fondmotiv.

Velger du den østlige ruten tilbake, mot Breivig og Lervig, får du med deg utsikt mot Ryfylkefjellene og transformerte industriområder. I 1900 var det 50 hermetikkrelaterte fabrikker i dette området som nå kalles Urban sjøfront. Noen er revet, mens andre er ombygd/rehabiliteret. Mange nye virksomheter er etablert, og attraktive tiltak som Tou Scene, BI, Ostehuset og Kjellene nærmiljøanlegg er med på å skape aktivitet i området.

Følg Blå Promenade fra parken ved Badedammen fram til Jorenholmen og få med deg sjarmerende småhusbebyggelse i A.B.C.-kvartalet, og mangfoldet på Nytorget og i Smedgata, før du er tilbake til utgangspunktet. God tur!

Foldere i denne serien

- Blå Promenade - opplevelser langs byens havn, 2008
- Gamle Stavanger - hjertet i Trehusbyen, 2009
- Eiganes, vestkantens vakre villastrøk, 2008
- Bysnittet - 250 års byutvikling, 2008

Andre trykksaker om samme tema

- Trehusbyen Stavanger, 1995
- Trehusbyen Stavanger og nyere åringer 1952-2008, 2008
- Kulturminneplan for Stavanger, 2008

Nettsider

www.stavanger.kommune.no

(se under plan og utbygging, kilder for bruk i planlegging)

www.arkitektur.no (se under Norwegian Wood)

A Tidligere Stavanger politikammer v/lark. Retzius og Bjoland, 1962. Politiet flyttet til nybygg i Lagårdsveien i 1999. Bygningen brukes i dag av ungdomsklubben Metropolis. Godt tilpasset tilbygg mot Brødregata (t.h.) av Brandsberg-Dahls arkitektkontor, 2004.

B Øvre Blåsenborg, med sine snirklete gateløp og irregulære kvartal-omriss, er et sjarmerende område som vokste fram som følge av industrialiseringen av Øste bydel. Enkle, men likevel forseggjorte, arbeiderboliger fra ca 1850-1900. Bygd i solid tømmer og kledd med liggende panel. Området kan sammenlignes med Gamle Stavanger.

C Jelsagata 2 var opprinnelig en del av Hetland prestegård, og består av et idyllisk tun omkranset av forpakterbolig og driftbygninger. Byggeår 1850. Forpakterboligen er ombygd og modernisert, og brukes i dag som Bergeland bydelscenter.

D Jelsagata 26. Et staselig hjørnehus fra 1915 i jugendstil med dekor i nybarokk stil. Villaen ligger i et belte med murhus mellom Sandeidgata og Sandsgata - etter murtvangloven fra 1904.

E Jelsagata 49, "Solhaug", ble bygd i 1910 og er tegnet av arkitekt Knud Øgreid. Dette er en særegen villa i jugendstil inspirert av Arts & Crafts-bevegelsen og/eller tysk byggeskikk. Villaen kalles lokalt "Eventyrhuset" og "Hans og Grete-huset". Fredet i 1995. Husets eiere ble tildelt "Verneprisen" i 2004 for sitt omfattende restaureringsarbeid.

F Storhaug allé 9, 11 og 13 er en del av et av Storhaugs eldste gårdsbruk. Nr 9 ble reist av Søren Berner i 1869 og påbygd i 1890. Huset er godt bevart og har elementer fra både empire, sveitserstil og nyklassisisme. Driftsbygningen som ligger like bak er ombygd til bolig.

G Boligområdet Ramsvigtunet med flere nye eneboliger. De fleste er bygd i nyfunksjonalistisk stil, med moderne fargebruk og fine detaljer. Byggeår 2005-2008. Avbildet bolig er tegnet av ark. Edvard Andersen.

H Storhaughallen ligger nydelig i landskapet på veg ned mot Ramsvig, og like ved Midjord idrettsanlegg. Inneholder idrettshall med garderob, styrketreningsrom, møterom og kontorer. Ferdigstilt i 2006. Arkitekt: Inger Lise Faltinsen v/Stavanger eiendom.

Storhaug - mangfold i østre bydel

Stavanger kommune
Kultur og byutvikling

Tekst: Jorunn Imsland, Hanne Windsholt og Lise M. Storås
Foto: Hanne Windsholt
Kart og utforming: Jorunn Imsland
Stavanger kommune, KBU, 2009
Trykk: Centrum trykkeri, opplag 5000

